Language consultations: electronic database

https://www.valodaskonsultacijas.lv/en/questions/671

Question

Vai vārdu ***respektīvi*** no pārējā teikuma atdala ar komatiem?

Answer

Komatu lietojums atkarīgs no vārda ***respektīvi*** nozīmes.

Vārdu *respektīvi* (saīsinātā formā *resp.*) **atdala ar komatiem**, ja tas lietots ar nozīmi 'tas ir', 'proti', 'tātad' un vārds ievada paskaidrojošu iespraudumu, kas konkretizē vai paskaidro iepriekš nosaukto jēdzienu. Šādos gadījumos komats vajadzīgs arī aiz paskaidrojošā iespraudumu:

*Nesavrupina, **respektīvi**, neatdala ar komatu, dažus vārdus.*
*Ar Raiņa dramatisko literatūru, **respektīvi**, lugām, lielākoties iepazīstamies teātru uzvedumos.*
*Ja, nākot vai ejot, kāds atskatīsies, **respektīvi**, sāks šaubīties, tad paši dievi vairs nevarēs līdzēt.*
*Ņemot vērā Sarkanās armijas pārspēku gan Kurzemē, gan aiz austrumu robežas, gan dienvidos, **respektīvi**, Lietuvā, tika pieņemts lēmums neizrādīt pretošanos no valdības puses.*
*Lakstīgalas pusbrālis, **respektīvi**, melnais purva strazds, arī ir liels dziedātājs.*

Vārda *respektīvi* priekšā komats vajadzīgs arī tad, ja tas ievada teikuma komponentu vai ir uz tā robežas:

*Saskaitot tumšākās joslas, varam uzzināt, cik gadu ir zivij, **respektīvi**, cik rudeņu tā pārdzīvojusi.*

No pārējiem vārdiem *respektīvi* **neatdala ar komatiem**, ja tam ir saikļa 'vai' nozīme un neveidojas paskaidrojoša vārdu grupa, proti, *respektīvi* lietots starp vienlīdzīgiem teikuma locekļiem:

romāns respektīvi stāsts;
poēma respektīvi balāde;
raksts respektīvi iespiedums;
rakstnieks respektīvi dzejnieks.

Jāpiebilst, ka ar nozīmi 'vai' *respektīvi* lieto retāk nekā 'tas ir' – droši vien tāpēc, lai izteikuma saturs nebūtu pārprotams vārda atšķirīgo nozīmju dēļ.

Sources

Blinkena, A. *Latviešu interpunkcija*. Rīga : Zinātne, 1969, 248.–249. lpp.

Blinkena, A. *Latviešu interpunkcija*. Rīga : Zvaigzne ABC, 2009, 273. lpp.

Guļevska, D., Miķelsone, A., Porīte, T. *Pareizrakstības un pareizrunas rokasgrāmata. Latviešu valoda*. Rīga : Avots, 2002, 209.–210. lpp.

Koluža, R. *Tā vai šitā. Latviešu valodas rokasgrāmata 9.–12. klasei*. Lielvārde : Lielvārds, 2003, 73. lpp.

Nītiņa, D. Vienkārša teikuma vai salikta teikuma komponentu paplašinājumi (paplašinātājas struktūras). *Latviešu valodas gramatika*. Atb. red. D. Nītiņa, J. Grigorjevs. Rīga : LU Latviešu valodas institūts, 2015, 828. lpp.

Veckāgana, V. *Latviešu valoda 8. un 9. klasei*. Lielvārde : Lielvārds, 1997, 40. lpp.